

PEKKA ERVAST

Onko totuuden tieto saavutettavissa?

Kustannusosakeyhtiö Tietäjä

RUUSU-RISTI-KIRJASTO N:o 18

ONKO TOTUUDEN TIETO SAAVUTETTAVISSA?

ESITELMÄ

PITÄNYT

PEKKA ERVAST

VIIPURI 1924
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TIETÄJÄ

NÄKÖISPAINOS

KESÄVUORI PURUJÄRVI 1985
DIGITALISOITU NÄKÖISPAINOS 2006

TAMPERE
TAMPEREEN SENTRAALIKIRJAPAINO 1924

ONKO TOTUUDEN TIETO SAAVUTETTAVISSA?

Kun asetamme itsellemme tällöisen kysymyksen: voimmeko saavuttaa tietoa totuudesta, silloin meidän ensiksi täytyy määritellä, mitä tarkoitamme sanalla totuus. Sillä totuuskäsitettä ihmiset määrittelevät eri tavalla. On ihmisiä, joiden mielestä totuus on samaa kuin materialistinen maailmankatsomus. Heidän mielestään totuus on sitä, että elämä on ainoastaan aistillinen ilmiö, ettei ole muuta maailmaa kuin näkyväinen, joka meitä ympäröi, eikä muuta elämää ihmisellä kuin ruumiillinen elämä, jota nyt elämme. Jos heiltä kysymme, millä tavalla ihminen voi päästä tähän totuuden tietoon, niin he vastaavat: tutkimalla, lukemalla. Tutkikaa varsinkin luonnontieteitä, he sanovat, tutkikaa meidän materialistisia kirjojamme, silloin te kyllä pian tulette vakuutetuiksi siitä, että meidän maailmankatsomuksemme on oikea ja tosi.

On taas toisia ihmisiä, joiden mielestä totuus on samaa kuin toinen tai toinen uskonto, varsinkin täällä länsimailla samaa kuin kristinusko, »Jumalan itsensä ilmoittama usko», jota ihmiset kyllä käsittävät hieman eri tavalla eri maissa ja eri kirkkoissa, mutta joka kuitenkin on ylhäältä päin tullut, ilmoitettu usko. Kun

siihen uskoo — ja siihen uskoon voi päästä kaikellaisten menetelmän mukaan, joita kirkot ja lahkot tarkemmin selittävät — silloin ihminen huomaa, että usko on totuus.

Määrittelemmekö me tänä iltana sanaa totuus edellämainittuun suuntaan? Onko meille totuus samaa kuin luonnontieteellisillä tutkimuksilla saavutettu maailmankatsomus, tai samaa kuin ylhäältä päin tai mistä tahansa saavutettu usko, vai onko tällä sanalla syvempi ja laajempi merkitys, jota meidän täytyy tarkemmin määritellä?

Epäilemättä asettaessamme tänä iltana itsellemme tämän kysymyksen, tarkoitamme sanalla totuus jotakin aivan toista. Totuus on meille sama kuin X eli tuntematon arvo matematiikassa. Emme tunne totuutta. Totuus on meille elämän arvo, jota meidän tulee etsiä. Totuus ei ole mielessämme millään tavalla rajoitettu. Emme sano: totuus käsittää ainoastaan tämän näkyväisen maailman, ainoastaan tämän ruumiillisen elämän. Emme liioin sano: totuus on tämä tai tuo määrätty uskonoppi, tämän tai tuon lahkon omasta mielestään jumalallinen maailmankatsomus. Emme voi niin sanoa, koska emme sitä tiedä. Päinvastoin ymmärrämme, että totuus välttämättä on laajempi, välttämättä käsittää enemmän.

Kun kysymme: voimmeko saavuttaa tietoa totuudesta, tarkoitamme sillä: voimmeko saavuttaa semmoista kaikkikäsitteävää tietoa, joka ei ole tietoa ainoastaan ruumiillisesta, nykyisestä elämästä, vaan myöskin tietoa siitä, jota mahdollisesti on ruumiillisen ulkopuolella. Jos näet olemme rehellisiä itsellemme ja toisille, täytyy meidän myöntää, että nykyiset tietomme ovat sangen

vaillinaiset, koska ihmiset itse asiassa katsovat elämää eri kannoilta ja näkevät aivan eri asioita elämässä. Sehän on jokapäiväinen kokemuksemme. Ajattelkaa vain kahta ihmistä, jotka luonteeltaan ovat erilaisia. Toinen on pessimistinen luonteeltaan. Kun hän katselee elämää, hän aina näkee sen synkkiä puolia, hän aina, näkee kaikkea alhaista, itsekästä, rumaa ja poistytöntävää. Hän näkee, että kultaista vasikkaa kaikkialla palvellaan, että kaikkialla harjoitetaan vääryyttä. Toinen taas, joka luonteeltaan on optimisti, näkee elämässä aina mitä on kaunista, hyvää ja epätsekästä. Klassillinen esimerkki on legenda Jeesuksesta, joka käveli opetuslastensa kanssa kaupungin portista ulos ja näki koiran raadon mätänemistilassa. Opetuslapset kääntyivät kauhulla pois. He havaitsivat vain koiran raadon, joka haisi pahalle ja näytti rumalta. Mutta Jeesus sanoi: »katsokaa tuon koiran hampaita, kuinka kauniit ne ovat.»

Tämä on vanha esimerkki. Mutta tämä osoittaa meille selvästi, kuinka toinen saattaa nähdä kauniin ja hyvän siinä, missä toiset eivät sitä havaitse. Ja tässä merkityksessä jo voimme puhua elämän näkymättömästä puolesta. Jos emme ole kehittäneet itessämme täydellistä kykyä nähdä kaunista ja hyvää, emme ole vielä nähneet elämää kokonaisuudessaan, emme tunne sitä niin paljon kuin sitä voi tuntea. Ja jos runoilija, jos taiteilija, jos nerokas ihminen näkee elämässä enemmän kuin jokapäiväinen ihminen, näkee semmoista ihanuutta, jota ei jokapäiväinen ihminen näe, saattaa olla vielä korkeampia näköaloja runollisuuden ja taiteellisuuden takana, saattaa olla ihmisiä, jotka näkevät vieläkin syvemmälle, jotka eivät näe ainoastaan kaunista, mutta

näkevät myöskin järkevän, näkevät järjen luonnossa, kaiken alkusyyn, viisauden. Voimme ymmärtää edeltäkäsinkin, että saattaa olla niinkin. Ja sitten meidän täytyy tunnustaa, jos olemme rehellisiä itsellemme, että on kysymyksiä, joita emme osaa ratkaista, vaikka ne ovat aivan jokapäiväistä laatua — esim. kuoleman kysymys. Joskin materialisti sanoo: »ei ole mitään olemassa kuoleman jälkeen», on tämä ainoastaan tyhjä väite hänen puoleltaan. Hän ei voi sanoa sitä tietävänsä. Hänen täytyy myöntää, että semmoinen on hänen uskonsa. Hän voi korkeintaan sanoa, jos hän on esim. lääkäri: »minä olen leikannut ihmisen ruumista pienimpiin palasiin, enkä ole siitä löytänyt sielua, en ole siitä löytänyt elämää, joka jäisi jällelle, kun ruumis kuolee.» Hän voi tämän sanoa, mutta hänen täytyy heti tunnustaa kykenemättömyytensä ratkaista sielun arvoitusta, jos huomautamme hänelle, että sielu ei ole mikään fyysillisruumiillinen olemus. Ihmisen sielu on ajatteleva, tahtova, tunteva olento, mutta se on ajatteleva, tahtova ja tunteva *tuntematon*. Emme osaa ratkaista aistillisen ymmärryksen kannalta, minkälainen aineellisuus tai aineettomuus ihmisen sielulla on, emmekä mitään tietää kuolemasta tai kuoleman takaisesta. Sen tähden, kun teemme kysymyksen, voimmeko saavuttaa tietoa totuudesta, tarkoitamme tietoa myöskin näistä näkymättömistä asioista. Voimmeko saavuttaa tietoa kuoleman takaisista asioista? Voimmeko saavuttaa omaa, personallisia, todellista tietoa elämästä kaikki käsittävänä ilmiönä, ilmiönä, johon sisältyy sekä näkyväinen elämä että myöskin kuoleman takainen elämä, jos sitä on olemassa? Voimmeko saavuttaa semmoista totuuden tietoa?

Tämä on ihmiskunnan ikivanha kysymys. Kun ihminen näkee rakkaimman ystävänsä kuolleena, kun äiti on lapsensa kadottanut, kun mies seisoo vaimonsa haudalla, tekee hän tuon kysymyksen, ellei hän ennen ole sitä tehnyt. Onko mitään näkymätöntä olemassa, onko olemassa elämää kuoleman jälkeen vai onko kaikki lopussa, kun kaiman käsi on elämää koskettanut?

Tieto näistä asioista kuuluu ehdottomasti totuuden tietoon, ja te ymmärrätte ilman muuta, että minä aion vastata kysymykseen, voimmeko saavuttaa tietoa totuudesta, myöntävästi: voimme saavuttaa. Ihminen on sellainen olento, että hän voi päästä totuuden tietoon. Voiko hän helposti päästä siihen tietoon, voiko hän ilman työtä ja vaivaa päästä siihen? Ei suinkaan. Hän saa paljon ponnistaa. Hän saa paljon työtä tehdä, ennenkuin hän tietoon pääsee. Mutta jos hän tahtoo totuuden tietoa, silloin hän voi sitä saavuttaa. Ja sen tähden kuuluu kysymys, johon varsinaisesti tahdomme syventyä: millä tavalla voi ihminen saavuttaa tietoa totuudesta? Mitä meidän tulee tehdä, että pääsisimme tietoon näkymättömistä asioista, itsenäiseen, omaperäiseen tietoon? Mitä meidän tulee tehdä, että voisimme katsella elämää ja kuolemaa silmästä silmään, samalla tavalla kuin katselemme tätä näkyväistä maailmaa?

Voimme sanoa, että on olemassa kolme tietä. On olemassa kolme tapaa, millä voimme pyrkiä totuuden tietoon. Nämä kolme tapaa johtuvat välittömästi niistä kolmesta asteesta, joihin yleensä voimme jakaa kaiken inhimillisen tiedon saavuttamisen.

Millä tavalla näet ihmiskunta yleensä on kehittänyt ymmärtämään näkyväistä maailmaa? Varmasti mää-

rättyjen lakien mukaan. Ensin on tehty aistillisia havaintoja. Ihminen on aistimiensa välityksellä joutunut kosketukseen ympäristönsä kanssa. Hän on kuullut, hän on nähnyt, hän on kosketellut, jokainen uusi aisti on tuonut hänelle uuden kyvyn ottaa selvää ulkomaailmasta.

Samalla hän on huomaamattaan siirtynyt tiedon toiseen asteeseen, jossa aistillisten havaintojen lisäksi tunnehavainnot näyttelevät osaansa. Ympäröivistä oloista tuottavat nimittäin muutamat hänelle nautintoa, toiset kärsimystä. Toinen hedelmä maistuu makealle, toinen katkeralle; toinen yrtti parantaa sairautta, toinen myrkyttää ruumista. On hän toisenlaisiakin havaintoja tehnyt. Tuli lämmittää ja valaisee, mutta jos siihen koskee, se polttaa. Liika syöminen on terveydelle haitallista. Nukkuminen taivasalla kylmänä ja kosteana yönä synnyttää kiduttavan taudin j.n.e. Vaistomaisesti hän jakaa kaikki ympärillä olevan luonnon ja elämän ilmiöt kahteen lajiin: hyviin ja pahoihin.

Ajatuksen ja järjen kehittyessä seuraa edellisiä kolmas aste, jolloin tapahtui todellinen arvostelu. Ymmärrys kasvaa loogilliseksi ja tekee johtopäätöksiä, luokittelee ilmiöitä ja etsii ilmiöiden takana piileviä ja niitä hallitsevia lakeja. Tieteellinen ja filosofinen ajattelu tulee mahdolliseksi.

Näitä kolmea tiedon hankkimisen astetta, aistillista havaintoa, tunneperäistä valintaa ja arvostelevaa ajatusta vastaa, kuten sanottu, kolme eri tietä, joita pitkin ihmiset ovat etsineet ja joita pitkin voidaan etsiä totuutta. Ensimmäistä tietä voisimme nimittää yliaistillisen tutkimuksen, toista uskonnollisen uskon ja kolmatta mystillisen elämän tieksi. Ensimmäinen on aistillisen havain-

non, toinen sielullisen pyrkimyksen, kolmas puhtaan järjen ja hengen tie.

Yliaistillisen tutkimuksen tie tuntuu alussa jokaiselle ihmiselle luonnollisimmalta. Kun hän on ymmärtänyt, että on olemassa näkymätön elämä ja näkymätön maailma, ja ihmisessä jotakin muuta, kuin näkyväinen olemuoto, silloin on luonnollista, että hän sanoo itselleen: »jos tästä mielin saada pätevää tietoa, täytyy minun osata tehdä yliaistillisiä havaintoja. Millä tavalla muuten voisin päästä tietoon näkymättömästä maailmasta, ellen pääse sitä näkemään? Millä tavalla voisin tutkia henkistä elämää, ellen pääse sitä aistillisesti tutkimaan ilmiöllisenä elämänmuotona?»

Monet ihmiset, jotka ottavat kysymyksen vakavalta kannalta, tahtovat aloittaa tästä kohdasta. Heille tarjoutuu kolme keinoa, joiden avulla voivat hankkia haluamiansa havaintoja. Keinot ovat spiritismi, mediumismi ja magismi.

Spiritismi on niistä meidän aikanamme läheisin ja samalla vaikein, sillä totuudenetsijä voi tehdä spiritistisiä havaintoja ainoastaan siinä tapauksessa, että hänen tielleen sattuu ihminen, jolla on niin sanottuja mediumistisia kykyjä. Mediumi yksin voi välittää yhteyttä henkimaailman kanssa. Mutta mediumin välityksellä totuudenetsijä voi tulla vakuutetuksi monesta seikasta, kuten henkimaailman olemassaolosta, ihmisen elämästä kuoleman jälkeen ja salattujen luonnonvoimien vaikutuksesta. Tämä tutkimistapa on kuitenkin hankala ja kysyy sekä varoja että aikaa, sillä vilpittömiä ja etevitä mediumia ei ole maan päällä lukuisasti.

Mediumistinen keino on siinä, että totuuden etsijä — sen sijaan, että hän katselisi mediumististen kyky-

jen aikaansaamia ilmiöitä toisessa henkilössä — yrittää itsessään herättää näitä kykyjä Luonnollisesti tämä keino on sängen vaarallinen verrattuna edelliseen. Ihminen heittäytyy tuntemattomien voimien haltuun, ja luonnonvoimatkin yleensä yhtä helposti polttavat kuin lämmittävät, — ei ole mitään varmoja takeita siitä, ettei totuuden etsijä tällä tiellä valmista omaa perikatoaan.

Kolmatta keinoa sanon magismiksi, etten väärin käytäisi vanhaa sanaa magia, vaikka monet magismin harjoittajat mielellään nimittäisivätkin itseään maagikoiksi. Tämä keino käsittää osaksi hypnotismin, joka näyttää, mikä salaperäinen ja kammottava vaikutus vahvemmallalla tahdolla saattaa olla heikompaan, osaksi niitä maagillisia temppuja, joiden avulla loitsija vetää henkimaailman huomion puoleensa ja käyttää sen voimia (eli olentoja) palvelukseensa tai joutuu niiden uhriksi.

Yleensä täytyy tunnustaa, että yliaistillisen havainnon tiellä leikitään tulen kanssa, koska ne luonnon ja sielun voimat, joita kokeilija herättää toimintaan, ovat hänelle tuntemattomia. Ihminen on kuitenkin järkevä ja vastuunalainen olento eikä hänen pitäisi tehdä mitään, mistä voi koitua vaaraa hänen itsenäisyydelleen ja vapaudelleen. Näkymätön maailma ei ole ainoastaan hyvien henkien ja enkeleiden maailma, se on myös kiusanhenkien, paholaisten ja rikollisten vainajien olinpaikka. Jos taivas on toinen, on helvetti sen toinen puoli, ja ihminen, joka puoliväkisin tunkee »kielletyille alueille», kohtaa tiellään yhtä helposti — ehkä helpommin — ikäviä tuttavuuksia kuin ystäviä, jotka ovat valmiit palvelemaan ja auttamaan. Vaikkei

kokeilija näe näitä tungettelevia tuttavvia, voi hän tulla tuntemaan niiden vaikutuksen omassa ruumiissaan: hermosairaudessa, lankeavassa taudissa, mielenvikaisuudessa, epäsiiveellisyydessä j.n.e.

On kyllä ihmisiä, joilla luonnostaan on mediumistisia kykyjä. He eivät voi niitä syrjäyttää. Heidän täytyy ottaa ne lukuun. Heille on luonnollista totuudenetsijöinä kulkea tätä ensimmäistä tietä, ja jos he varjelevat itseään pahasta, säilyttävät sydämensä puhtaana ja mielensä kirkkaana, on heillä edellytyksiä saavuttaa sangen kouriintuntuvaa tietoa näkymättömästä maailmasta. Mutta heidän ainoa toivonsa on siiveellisessä tahdossa.

Toista eli uskonnollisen uskon tietä ei ole sekoi-tettava jokapäiväiseen uskonnollisuuteen. Tässä on kysymyksessä totuuden etsijän tie, ja totuutta etsivä ihminen on aina tehnyt työtä ajatuksillaan, pyrkinyt sielullisesti, ennenkuin hän on omaksunut uskon. Jokapäiväinen ihminen tyytyy sen seurakunnan uskontoon, jonka piiriin hän on syntynyt, ajattelematta, tutkimatta. Totuuden etsijä valikoi. Jos hän omaksuu ympäristönsä uskon, tapahtuu se vakaumuksesta, toisin sanoen siitä syystä, että hän tuntee tuon uskon vetävän häntä voimakkaasti puoleensa, herättävän hänessä mieluista myötätuntoa.

Mikä nyt on totuuden etsijälle kaiken uskon sisältö? Se, että esiintyy elävä vakava ihminen, joka sanoo: »Olen päässyt totuuden tietoon. Usko, joka minulla on, on pelastanut minut. Olen voittanut rauhan sielulleni. Olen hyvissä väleissä Jumalan kanssa, ja minä osaan sanoa sinulle, mitä sinun tulee tehdä, että pääsisit samaan tietoon.» Totuuden etsijä saattaa silloin

tuntea suurta rakkautta ja vetäymystä tätä ihmistä kohtaan. »Hän on pyhä ihminen, hän on suuri ihminen, hän on korkealla yläpuolella minua.» Totuuden etsijä ihastuu, innostuu ja tahtoo tuon ihmisen opettajakseen. Hän kuuntelee hänen neuvojaan, hän koettaa niitä noudattaa.

Tämä on todellista uskontoa, tämä on uskonnollisen elämän sisin ydin. Ei ole uskontoa, että sanomme uskovamme, emmekä tiedä, mitä uskomme ja minkätähden uskomme. Se on ollut ja tulee olemaan todellista uskontoa, että ihminen on saanut ihanteen, johon hän uskoo, opettajan, johon hän luottaa, vapah-tajan, jonka sanoja hän koettaa elämässään noudattaa.

Mutta jos uskon tiellä on etunsa, on sillä vaaransa-kin. Kun ihminen omaksuu ihanteen ja ulkopuolelta itseään hyväksyy opettajan, silloin hän voi tulla tuon ihanteen kaltaiseksi ja saavuttaa sen kehitysasteen, joka on hänen opettajallaan. Mutta jos ihanne on ontuva, jos opettaja ei ole erittäin kehittynyt olento, ei totuuden etsijän saavutus ole kovinkaan korkea. Sen huomaamme elämästä ympärillämme. Monissa lahkoissa ja kirkoissa on pappeja tai saarnaajia, joihin ihmiset ihastuvat, joita he valitsevat opettajikseen. Nämä eivät ole erityisesti kehittyneitä, — ja mikä siitä seuraa? Heidän uskolliset oppilaansa kasvavat jonkun verran ulkokultaisiksi, jonkun verran itserakkaiksi. He luulevat olevansa tekemisissä itse totuuden jumalan ja hänen erikoisesti valitsemansa olennon kanssa, ja tämä kasvattaa heissä uskon kiihkoa, ahdasmielisyyttä ja suvaitsemattomuutta. He säälivät niitä ihmisiä, jotka eivät näe totuutta samalla tavalla kuin he näkevät, jotka eivät kunnioita heidän opettajaansa yhtä

paljon kuin he kunnioittavat, ja heidän sääliinsä voi helposti sekoittua halveksimista, suuttumista, vihaa. Mistä ovat uskonnolliset vainot, sodat ja muut ikävät ilmiöt uskonnollisen elämän alalla tulleet ellei juuri tästä? Tässä on suuri vaara ihmisille, kun he koettavat kulkea sielullisen pyrkimyksen ja uskon valmiiksi aidoitettua tietä.

On vain yksi pelastus tällä tiellä, ja se on, että totuuden etsijä todella syventyy jonkun uskonnon alkuperäisen perustajan tai keskushenkilön oppeihin. Jos hän esim. kristinuskossa totuutta etsiessään ei välitä papeista, saarnaajista, toisista kristityistä, vaan etsii itse Jeesusta ja hänen oppejaan ja koettaa omin päin noudattamalla Jeesuksen oppeja päästä yhteyteen Jumalan kanssa, taikka jos hän buddhalaisena menettelee vastaavalla tavalla, — ainoastaan silloin voimme myöntää, että hän varmasti herättää ja kasvattaa itsessään hyviä voimia. Sillä nuo suuret ihmiset, jotka silloin tällöin ovat esiintyneet maan päällä, Jeesukset, Buddhat, Zarathustrat y.m., — he ovat olleet vapaita itsekkyydestä, ahdasmielisyydestä, suvaitsemattomuudesta. Sen ainakin mieluummin myönnämme heistä kuin jonkun lahkon johtajasta tai saarnamiehstä, jonka vikoja näemme edessämme. Olemme ainakin tehneet itsellemme noista suurista ihmisistä niin ihanteellisen kuvan, että jos koetamme kulkea heidän jäljissään ja hengessämme yhtyä heidän henkeensä, emme silloin kehitä itsessämme mitään itsekästä, mitään ahdasta, mitään alhaista, vaan päästämme vapaaksi itsessämme hyvän kaikki voimat. Mutta muussa tapauksessa on totuuden etsijäinkin uskonnollinen elämä kaukana tästä ihanteesta.

Nykyajan ihmisinä, joissa järki on kehittynyt tutkivaksi ja arvostelevalaksi, emme voi ehdottomasti antaa kannatustamme tällekin tielle, emmekä ollenkaan, jos katsomme sitä semmoisena kuin se tavallisesti esiintyy ihmisten kesken. Päinvastoin kysymme itseltämme, eiköhän uskontojen aika jo ole ohi? Eiköhän kymmenien kirkkojen ja satojen lahkosten aika pian ole ohi? Eikö ole tuleva aika, jolloin ei ole kuin yksi uskonto ja — jos niin sanomme — yksi totuus? Eivätkö ihmiset pian ymmärrä, että totuus on yksi ja että se on löydettävissä vain siten, että kukin yksilö sitä etsii ja sen löytää, vaikkapa kukin löytäisi sen omalla tavallaan. Meidän täytyy tehdä itsellemme tämä kysymys, ja se vie meidät silloin kolmannen tien alkuun, jota olen nimittänyt puhtaan järjen ja hengen tieksi ja joka meidän inhimillisessä tietämisessämme yleensä vastaa kolmatta tekijää eli loogillista ajattelua, päätelmiä tekevää, lakeja etsivää järkeä ihmisessä.

Mikä on tämä tie? Millä tavalla ihminen tällä mystillisen elämän tiellä etsii totuutta? Ensimmäisellä, yliaistillisen tutkimuksen tiellä hänen tuli puhdistaa ruumistaan, varsinkin jos hän tahtoi herättää itsessään mediumistisia kykyjä tai harjoittaa maagillisia temppuja, toisella uskonnollisella tiellä hänen tuli puhdistaa tunteitaan, kun hän vakavasti siliä kulki, ja nyt kolmannella, henkisellä tiellä hänen tulee aloittaa järjen puhdistuksella. Hänen tulee kasvattaa ja kehittää ymmärrystään. Hänen pitää niin paljon tutkia, ei ainoastaan tieteitä ja filosofiaa, vaan myöskin maailman uskontoja ja viisasten ihmisten elämänoppeja, että hän lopulta pääsee ensimmäisen suuren totuuden tietoon. Sillä kun ihminen koko sielunsa, koko henkensä, koko sydä-

mensä voimalla etsii totuutta, tutkii ja katselee elävää elämää, silloin hänessä herää ensimmäinen tieto.

Mikä on se tieto? Se on niin yksinkertainen, niin lähellä oleva asia, että jokainen sen tietää, ja kuitenkin ihmiset eivät sitä tiedä. Tämä totuus on niin selvä, ja kuitenkin ihmiset aina koettavat peittää silmiään, niin etteivät sitä näkisi, varsinkin kun sanovat etsivänsä totuutta. Tämä ensimmäinen totuus, jonka ihminen näkee, silloinkuin hänen järkensä on puhdistunut, on se, että olemme kaikki veljiä, kaikki, ei ainoastaan ihmiset, vaan myös eläimet ja luontokappalet, enkelit ja jumalat. Sillä totuuden etsijä näkee, että kaikkien olentojen takana on yksi suuri tuntematon totuus, yksi suuri kaikkeus-elämä, jota nimitetään jumalaksi. Kaikki olemme siitä lähteneet. Meissä jokaisessa asuu tuntematon Jumala. Toinen meistä on kehittyneempi toista, ihmisinä olemme kehittyneemmät eläimiä, kehittyneemmät kasveja, kiviä, joku enkeli tai jumala voi olla meitä kehittyneempi, mutta kuitenkin olemme veljiä. Emme voi palvoa toisiamme jumalina. Vaikka joku pääenkeli tai korkea jumala astuisi tänne meidän keskellemme, tietäisimme kuitenkin, kun tämän totuuden tiedämme, että hän on meidän veljemme. Emme voisi häntä palvoa. Ei ole muuta kuin yksi tuntematon totuus, yksi jumaluus, joka on meidän kaikkien takana, jota yksin me ikuisesti palvomme. Ei ole mitään muuta. Muut olemme kaikki veljiä. Ja jumaluus, joka on kaiken takana, on kaikille yhtä tuntematon, ehkä korkeimmalle jumalallekin. »Sitä en tiedä», sanoo etsijä itselleen, kun hän on tämän ensimmäisen totuuden nähnyt, »sen vain tiedän, että vielä en tiedä mitään».

Mutta jo tämä ensimmäinen totuus vapauttaa hänet. Se nostaa hänet ylös uuteen kirkkaaseen elämään. Hän on nyt vapaa, hän on ihminen. Hän on veli kaikkein kanssa koko maailmankaikkeudessa!

Ja tämän ensimmäisen totuuden nähtyään hän pian, ehkä äkkiä, ehkä vähitellen tulee tuntemaan toisen. Tai paremmin sanoen: saman totuuden, jonka hän järjellään näki, saa hän nyt tuntea sydämessään. Hän saa näet tuntea, että tuo suuri, tuntematon jumaluus on elävä elämä, ei suinkaan kuollut periaate, ei paljas järki, totuus tai koneellinen laki. Elävänä elämänä se virtaa hänen sisäänsä. Avaruuden käsittämättömästä ja äärettömästä syvyydestä tulvii häneen uusi elämä, joka on yhteenliittävä, yhdeksitekevä, yhtenäinen todellisuus kaikkien ilmiöiden takana. Sentähden se virrattaessaan ihmisen sisään ja täyttäessään hänen henkensä, ilmenee hänen tajunnalleen rakkautena. Hän tuntee rakkauden itsessään heräävän, hän tuntee rakastavansa koko maailmaa ja kaikkia sen olentoja. Kaikkeuden suuri rakkauselämä nostaa hänet pois itsekkyydestä, kohottaa hänet yli ruumiillisen ja personallisen olemassaolon. Hurmion hetkenä tuntuu kuin ihminen jo olisi noussut kaikkeen täydellisyyteen, ja vaikka hän seuraavana hetkenä herää takaisin vanhaan itseensä, tietää hän kokemuksesta, ettei ihminen voi itse itseään pelastaa. Ei hän puhdistamalla ruumistaan, ei hän puhdistamalla tunteitaan pääse totuuden tietoon, vaan siten yksin hän pääsee totuuden tietoon, että antaa totuuden virrata itseensä ja totuuden itseään täyttää ja itseään puhdistaa. Toisella kielellä: ei ole muuta vapahtajaa tai puhdistajaa kuin jumalallinen rakkaus, jota nimitetään (mystilliseksi) Kristukseksi. Ja tämä

rakkaus on Jumala. Sentähden ihmisen täytyy itse ottaa vastaan Jumala. Kun ihminen ottaa vastaan Jumalan sieluunsa ja henkeensä, silloin Jumala hänet puhdistaa, silloin Jumala hänet nostaa ylös, silloin Jumala hänet täyttää riemulla ja rauhalla.

Edetessään tässä mystillisessä elämässä totuuden etsijä voi tehdä merkillisen havainnon: hänessä puhkeavat uudet sisäiset aistit, jotka avaavat hänelle näkymättömän maailman ihmeitä ja salaisuuksia. Hän valloittaa siis näkymätöntä maailmaa päinvastaisessa järjestyksessä kuin näkyväisen. Näkyväisen maailman hän oppi tuntemaan sillä tavalla, että ensin teki aistillisia havaintoja, sitten luokitteli niitä tunteensa mukaan ja kolmanneksi teki niistä järjellisiä johtopäätöksiä. Nyt hänen järkensä on ensin täyttynyt valolla, sitten hänen sielunsa, hänen tunteensa, hänen persoonallisuutensa on puhdistunut ja täyttynyt rakkaudella, ja lopuksi hän alkaa tehdä yliaistillisia havaintoja näkymättömässä maailmassa. Mutta kun hän nyt katseellaan saa kurkistaa näkymättömään maailmaan, ei hän enää millään tavalla voi joutua pois tasapainostaan eikä tulla häirityksi sielussaan. Hänen henkinen tasapainonsa on yläpuolella kaikkien aistillisten havaintojen, sillä se on Jumalasta kotoisin ja yhtä suuren totuuden kanssa. Kun hän astuu henkimaailmaan ja tekee siinä havaintoja, rikastuttavat häntä nämä havainnot niin sanoaksemme aineellisella tavalla. Hengessä ne eivät voi häntä muuttaa, sillä hän osaa arvostella uusia havaintojaan, ja hänen täytyy niitä arvostella tuon saman hengen valon mukaan, mikä hänellä jo on. Henkimaailman ilmiöt opettavat hänelle, millä tavalla hän voi tehdä työtä maailmassa, joka ennen oli hänelle

tuntematon. Mutta henkinen tieto ja pohja, mikä hänellä on, näyttää hänelle, mille kannalle hänen tulee asettua henkimaailman ilmiöiden suhteen. Ei mikään, joka vetää alas itsekkyyteen tuossa uudessa maailmassa, häneen vaikuta, jos hän pitää kiinni henkisestä tiedosta. Toista on ihmisen, joka alhaalta päin nousee näkyvämmään maailmaan. Kun hänelle avautuvat sen ihanuudet, ihastuu hän siellä yhteen tai toiseen ja saa tehdä samallaisia katkeria kokemuksia kuin hänen on täytynyt tehdä näkyväisessäkin maailmassa. Mutta mystillisen elämän tiellä kulkeva etsijä, joka on saavuttanut hengen tasapainon, hän aina osaa arvostella henkimaailman ilmiöitä oikealta kannalta. Ne eivät voi häntä houkuttaa, ne ainoastaan tarjoavat hänelle uusia mahdollisuuksia työhön. Ja semmoinen ihminen, joka on käynyt läpi nämä kolme ensimmäistä astetta, hän tekee ihmeellisiä kokemuksia, hänelle paljastuu kuoleman salaisuus, hänelle avautuu vainajien valtakunta, hän saa tehdä työtä kuolleitten keskellä. Mutta hänen ihmeellinen henkinen tasapainonsa pysyy alati samana.

Hän tekee sitten vielä neljännen merkillisen kokemuksen. (Hän tekee useampiakin uusia kokemuksia, mutta niistä ei tarvitse julkisesti puhua.) Tämä neljäs kokemus, joka muuttaa maailman hänen silmissään ja näyttää hänelle, että elämä on toinen, kuin mitä ihmiset yleensä luulevat, on siinä, että totuuden etsijä oppii elämään ruumiinsa ulkopuolella ja saa havainnollisesti kokea, että ihmisen elämä on riippumaton näkyväisestä fyysillisestä ruumiista, että ihminen itse asiassa on kuin henkiolento, joka asuu näkyväisessä ruumiissa. Tämä ruumis on hänelle ikäänkuin vieraskoti, jossa

hän asustaa, mutta jonka hän jättää hetkeksi nukkueensa ja kuollessaan ainiaaksi. Hän kykenee täydellisesti ihmisellisenä ja järkevänä olentona elämään fyysillisen ruumiinsa ulkopuolella.

Tämä tietysti muuttaa hänen käsityksensä ihmiselämästä. Hän tietää nyt, että ihminen ei ole kuolevainen olento, vaan että hän elää kuolemansakin jälkeen, hän tietää nyt, että ihmiset kaikki kerran tulevat näkemään, että ovat sielullisia ja henkisiä olentoja eivätkä ruumiita. Hän ymmärtää, että jokainen ihminen on kerran pääsevä totuuden tietoon, on kerran saavuttava siveellisen ja henkisen täydellisyyden, sillä hän kohtaa henkimaailmassa korkeita olentoja, jotka hänelle vakuuttavat, että sen, minkä he ovat saavuttaneet, voi hänkin saavuttaa. Apostolin kanssa hän huudahtaa: kuolema, kussa on otasi? Ja katsellessaan ihmiselämän kärsimyksiä, hän tietää ne ohimeneviksi, hän kiittää niitä, sillä niillä vain maksetaan etukäteen sitä kirkkautta ja sitä autuutta, mikä kerran on tuleva jokaisen ihmisen osaksi.

Turhaa ei täten ole etsiä totuutta. Turhaa ei ole antautua siihen yksinkertaiseen ja kieltäytyvään elämään, joka totuuden etsijälle on ominainen. Turhaa se ei ole, sillä ne ihmiset, jotka etsimisen takia ovat itsensä ja itsekkyytensä unohtaneet, he todistavat yhdellä suulla: totuuden tieto on saavutettavissa, Jumala on löydettävissä.

Ja niin toteutuu kautta aikojen jumalallisen opettajan sana: »etsikää, niin te löydätte, kolkuttakaa, niin teille avataan.»

Etsijöille.

Pekka Ervast, **Valoa kohti.**

—,,—, **Uusi Jumala.**

—,,—, **Teosofian sanoma nykyajalle.**

—,,—, **Paavali ja hänen kristinuskonsa.**

—,,—, **Christosophia.**

—,,—, **Jeesuksen salakoulu.**

—,,—, **Ruusu-Risti** (aikakauskirja, 21:n vuosikerta 1925; hinta 50:— vuodessa; tilataan postin kautta, asiamiehiltä tai toimitukselta, os. Pilpala).

Franz Hartmann, **Seikkailu rosenkreuziläisten luona.**

Franz Hartmann, **Magian salakouluja.**

Max Heindel, **Rosenkreuziläinen maailmankatsomus.**

J. R. Hannula, **Johanneksen evankeliumi teosofian valossa.**
